

Naturbegraafplaats Heidewold

- Beeldkwaliteitsplan -

November 2023

Overzicht eerste lokaties
natuurbegraven

Plangebied

Plangebied

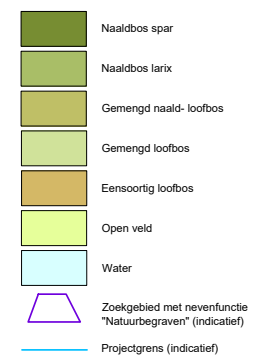
Vereniging Het Heideveld uit Steenwijkerwold heeft het initiatief genomen om op één van hun gebieden de natuurbegraafplaats 'Heidewold' te realiseren.

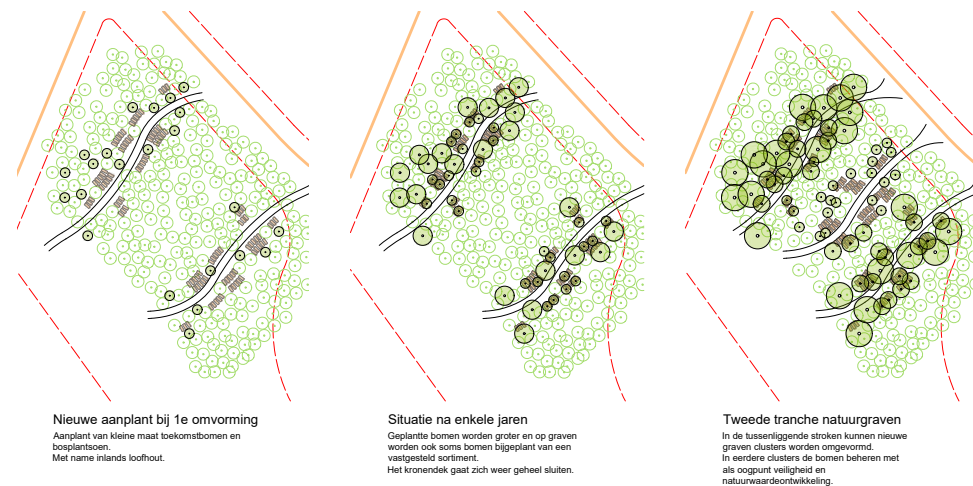
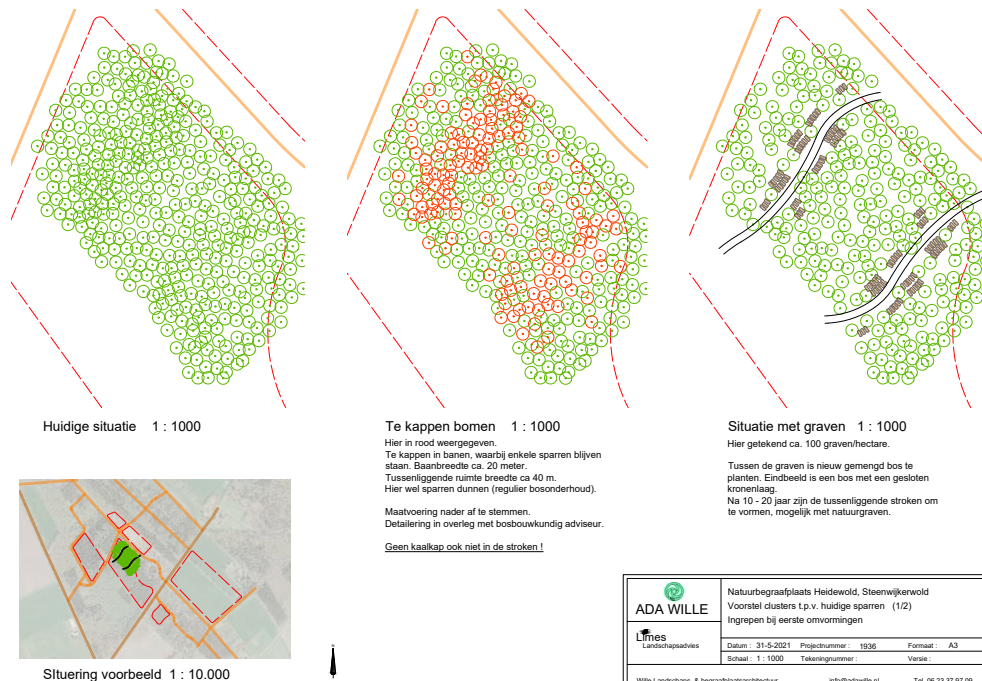
De vereniging is een aantal jaren geleden begonnen met het ontwikkelen van dit initiatief in een bosgebied aan de Woldweg. De locatie van de nieuwe natuurbegraafplaats bevindt zich aan de Woldweg nabij het buurtschap de Pol in de gemeente Steenwijkerland.

De kaart geeft de zoeklocatie voor Natuurbegraafplaats Heidewold weer. Het getekende bruin/rode vlak is circa 39 hectare. Hiervan is ca 10 tot 15 hectare te bestemmen als natuurbegraafplaats. De eerste percelen die gefaseerd ingericht zullen worden voor natuurbegraven zijn op de kaart op de vorige pagina aangegeven. Hierbij is rekening gehouden met de zones waar vanwege archeologische waarden niet begraven mag worden. De aanrijroute en hoofdingang van het terrein is gedacht aan de Prins Willem Alexanderlaan. Hier komt een klein ontvangstgebouw en een parkeerstrook. Het gehele terrein blijft openbaar toegankelijk via meerdere secundaire ingangen.

Door de omvorming van productiebos met monoculturen naar een gemengd bos met deels nevenbestemming natuurbegraven zullen natuurwaarden toenemen en blijft het bos voor een lange periode beschermd voor andere ontwikkelingen. De inkomsten uit de exploitatie van het natuurbegraven komen- net als de houtproductie- ten goede aan de gemeenschap via vereniging het Heideveld.

Legenda

Huidige bostypen

De huidige opstanden bestaan voornamelijk uit percelen douglas, fijnspar en larix. Tussen de percelen liggen wallen met eik, beuk of den. Midden in het gebied ligt een kapvlakte van ca. 10 jaar geleden waar nog enkele grove dennen staan met heide en berkenopslag.

Het bosperceel ten zuiden van de Woldweg is gemengder en bestaat uit den, eik en berk met enkele grote beuken en Amerikaanse eiken. Er is momenteel sprake van uitval van sparren door aantasting van de letterzetter. Door de monoculturen van de houtproductie kan een dergelijke aantasting flink om zich heengrijpen. Het zuidoostelijke perceel is een grasland-/maisperceel.

De huidige natuurwaarden kunnen door omvorming naar een gemengder bos en de aanplant van houtsingels i.c.m. kruidenrijk grasland op het maisperceel aanzienlijk toenemen.

Omvorming van productiebos naar gemengd loofbos

De omvorming van het productiebos met percelen monocultuur zal in fasen verlopen, synchroon lopend met de uitgifte van de natuurgraven:

- in de percelen worden banen van ca. 20m. gedund om ruimte te maken voor clusters natuurgraven. Tussen deze banen blijven banen van ca. 40m. bos staan waar alleen regulier bosonderhoud plaatsvindt.
- Bij de uitgifte van de natuurgraven wordt nieuw, gemengd inheems, streekeigen loofhout geplant, in combinatie met lager bosplantsoen.
- Na 10-20 jaar, als de beplanting van de natuurgraven volume heeft gevormd, kunnen de tussenliggende stroken gedund en omgevormd worden i.c.m. de uitgifte van nieuwe graven

Eindbeeld is een gemengde bosopstand met gesloten kroonlaag, in combinatie met een struik- en kruidlaag.

Naturbegraven, landschappelijke kwaliteit en en toename van de natuurwaarden

De ondergrond van het plangebied maakt deel uit van het stuwwallen landschap met overgangen van hoog/door naar laag/nat. Door keileem lagen in de ondergrond is er plaatselijk sprake van (tijdelijk)stagnerend hemelwater.

Het natuurlijke bostype dat hier hoort is een wintereiken-beukenbos op de hogere delen tot een berken-zomereikenbos en elzen-eikenbos in de lagere delen.

Het oorspronkelijke cultuurlandschap dat zich hierop ontwikkeld heeft behoort tot het hoevenlandschap en de jonge heide- en broek-ontginningslandschap. Dat laatste is meestal bebost voor hout-productie, zoals in het plangebied.

De oorspronkelijke beplanting van lanen en bosjes, afgewisseld met heiderelicten is nog potentieel aanwezig en kan door omvorming van de percelen productiebos gefaseerd teruggebracht worden.

Door meer variatie in het bos, open plekken, inheems hout, dood hout en een goed ontwikkelde bosrand zullen natuurwaarden verhoogd worden.

Het bossysteem (natuurbeheertype N16.01 uit het natuurbeheerplan: droog bos met productie) blijft behouden. De huidige natuurwaarde is zeer laag door het beheer als productiebos. Door de omvorming naar een meer gemengd en natuurlijker bostype blijft het bos behouden maar zal er meer structuur en variatie worden ontwikkeld die positief zullen zijn voor de natuurwaarden.

In de omgeving sluit het plangebied aan op een kleinschalig landschap met een afwisseling van bos- en landbouwgebieden. Door verhoging van de natuurwaarden wordt het een waardevoller onderdeel van dit gebied.

De ontwikkeling van de naturbegraafplaats heeft dus een positief effect op het plangebied en omgeving en legt deze waarden ook voor langere tijd vast.

Natuurbegraafplaats Heidewold

Ontwerp

CONCEPT NATUURBEGRAAFPLAATS HEIDEWOLD

O: Aanrijroute en ontvangst/ parkeren: Ontvangst (klein ontvangstgebouw met toilet) met ca. 5 parkeerplaatsen.

P: langs zandpad grotere parkeercapaciteit, extensief (groen) ingericht. Parkeren op versterkt gras.

Begraven: buiten bufferzone camping en archeologische zone. Verschillende sferen van open -> besloten, type bos/beplanting. In combinatie met dunning en omvorming van bospercelen. Kist- en urnengraven. Geen asverstrooiing!

A: Archeologische zone: ca. 50m. rondom poel: vrijhouden van graven. Informatie over de historie van het gebied en de plek.

Paden: gebruik maken van bestaande bospaden. Langs hoofdpad bosranden dunnen en ontwikkelen als zoombeplanting (gradiënten ontwikkelen)

*** : Herdenkings-/ceremonieplekken :** gebruik maken van al open plekken in het bos of creëren van open plekken langs hoofdroutes.

Bosontwikkeling: Meer richten op natuurontwikkeling. Bospercelen dunnen en omvormen naar gemengd loofhout (meerjaren-/bosbeheerplan). Delen productiehout handhaven. Meer open plekken (structuurvariatie) en zoom- en mantelbeplanting langs de randen.

N: Grasland: omvormen naar kruidenrijk gras met variatie in biotopen en vegetatie (houtsingels/solitaire struiken/bomen)

Bij alle onderdelen: interessante bomen behouden en inpassen.
Het vrijkomende hout deels verwerken in takkenrillen/stobbenwanden (bijv. ook rond herdenkingsplekken).

Toe te passen materialen

Bij de inrichting van de natuurbegraafplaats wordt gewerkt met materialen die de sfeer en ambiance van de natuurbegraafplaats versterken. Denk daarbij aan:

- entree/poort: houten markering
- ontvangstgebouw: boshut
- parkeerplaatsen: halfverhard/grasparkeerstrook met groenvakken
- paden: bospaden, onverhard
- informatieborden/bewegwijzering
- markering van het graf: onbehandelde houten naamschijf
- begrenzing natuurbegraafplaats: takkenrillen van snoeihout

Alles kan zoveel mogelijk van lokaal geoogst hout gemaakt worden, wellicht i.s.m. een sociale werkplaats.

Verspreid door het bos kunnen enkele bestaande open plekken ingericht worden als ceremonieplek: eenvoudige houten banken rondom een centrale plek waar de kist geplaatst kan worden voor een afscheidsceremonie.

Entree met klein ontvangst-/ infogebouw en toilet. Beperkt aantal parkeerplaatsen.

Meubilair en bewegwijzering: van dunningshout

Bij ingangen vanuit omgeving: informatie bord natuurbegraven

Natuurbegraafplaats Heidewold

Referentiebeelden begrenzing, parkeren, entree/ontvangst en meubilair

Maart 2021

Grens natuurbegraafplaats afzetten met dubbele rij palen → invullen als takkenril met dunningshout uit bos en laten begroeien

Ecologisch zeer interessant: stobbenwallen ('stumpery')

ADA WILLE

landschaps & begraafplaatsarchitectuur

Limes

Landschapsadvies

Ceremonieplek/ boskapel langs hoofdroute/in bos. Rondom beslotenheid door beplanting.

Open (herdenkings)plekken ieder eigen invulling/sfeer geven

Grafmarkering: houten schijven van dunningshout

Natuurbegraafplaats Heidewold

Referentiebeelden graven en ceremonieplekken maart 2021

Graftypen:

- Boomgraf (aan de rand van bosperceel)
- Bosgraf (in het bosperceel, tussen de bomen)
- Heidegraf (op open heidedeel)
- Houtwalgraf (op zuidelijk deel)
- Weidegraf in kruidenrijk gras (op zuidelijk deel)

Colofon:

Opdrachtgever:

Vereniging het Heideveld

Oldemarktseweg 117

8341 SC Steenwijkerwold

info@hetheideveld-steenwijkerwold.nl

www.hetheideveld-steenwijkerwold.nl

Opgesteld door:

Ada Wille Landschaps- en begraafplaatsarchitectuur

Honddijk 2

4101 NP Culemborg

06-23379709

info@adawille.nl

www.adawille.nl

en

Limes Landschapsadvies

Luc van Dam

Nieuwendijk 70

3443 BN Woerden

Tel: 06 82 05 65 05

info@limesadvies.nl

www.limesadvies.nl